

Köszöntés

Íme, hirdetek nektek nagy örömet, amely az egész nép öröme lesz: üdvözítő született ma nektek, aki az Úr Krisztus, a Dávid városában!

Kegyelem nektek és békesség, Istentől, a mi Atyánktól, és az Úr Jézus Krisztustól.

Kezdő ének

Derekas

Fohász

A mi Istentiszteletünk megszentelése és megáldása jöjjön az Úrtól, aki Atya, Fiú, Szentlélek, Teljes Szentháromság, Egy, Örök és Igaz Isten! Ámen.

Lekció

Hallgassátok meg testvéreim Isten igéjét az Ószövetség válogatott próféciáiból. Isten igéjét olvasom Mikeás próféta és Ézsaiás prófétai könyveinek válogatott verseiből:

„Te pedig, efrátai Betlehem, bár a legkisebb vagy Júda nemzetségei között, mégis belőled származik az, aki uralkodni fog Izráelen. Származása visszanyúlik a hajdani időkbe, a távoli múltba.” (Mik 5,1)

„A nép, amely sötétségben jár, nagy világosságot lát, a homály földjén lakókra világosság ragyog. Mert egy gyermek születik nekünk, fiú adatik nekünk. Az uralom az ő vállán lesz, és így fogják nevezni: Csodálatos Tanácsos, Erős Isten, Örökkévaló Atya, Békesség Fejedelme!” (Ézs 9,1.5)

„Ezért maga az Úr fog jelet adni nektek: Íme, egy fiatal nő, aki most várandós, fiút fog szülni, és Immánuélnak nevezi majd el.” (Ézs 7,14)

„Mint vesszőszál sarjadt ki előttünk, mint gyökér a szikkadt földből. Nem volt neki szép alakja, amiben gyönyörködhattunk volna, sem olyan külseje, amiért kedvelhettük volna. Megvetett volt, és emberektől elhagyatott, fájdalmak férfija, betegség ismerője. Eltakartuk arcunkat előle, megvetett volt, nem törődtünk vele. Pedig a mi betegségeinket viselte, a mi fájdalmainkat hordozta. Mi meg azt gondoltuk, hogy Isten csapása sújtotta és kínozza. Pedig a mi vétkeink miatt kapott sebeket, bűneink miatt törték össze. Ő bűnhődött, hogy nekünk békességünk legyen, az ő sebei árán gyógyultunk meg. Mindnyájan tévelyegtünk, mint a juhok, mindenki a maga útját járta. De az Úr őt sújtotta mindnyájunk bűnéért. Amikor kínozták, alázatos maradt, száját sem nyitotta ki. Mint a bárány, ha vágóhídra viszik, vagy mint a juh, mely némán tűri, hogy nyírják, ő sem nyitotta ki száját.” (Ézs 53,2-7)

Imádság

Szerető Édes Atyánk a Jézus Krisztus által! Köszönjük, hogy neked van üzeneted és szavad számunkra. Te, aki szavaddal hoztad létre a világot, kérünk, hogy bennünket is újítson meg a Te igéd! Add, hogy Szentlelked által bennünket is újjászüljön a próféták egykori beszéde, az

ismerős karácsonyi történet, mert hisszük, hogy minden jó forrása Te vagy! Te vagy az, aki be tudod tölteni minden szükségünket. Kérünk, légy most itt közöttünk Lelked hatalmával, hogy ma is érthessük a Te akaratodat! Ámen.

Igehirdetésre készülő ének

Txt: Zsid 1,1-3

Miután régen sokszor és sokféleképpen szólt Isten az atyákhoz a próféták által ezekben a végső időkben a Fiú által szólt hozzánk, akit mindennek örökösévé tett, aki által a világot teremtette. Ő Isten dicsőségének kisugárzása és lényének képmása, aki hatalmas szavával hordozza a mindenséget, aki miután minket bűneinktől megtisztított, a mennyei Felség jobbára ült.

Igehirdetés

Bevezetés

Szeretett Gyülekezet!

Amikor színházba megyünk vagy éppen valamilyen klasszikus zenei koncertre, szükségünk van a ráhangolódásra. Az operák nyitó jelenete előtt ezért szerepel egy csupán hangszeres zenei darab: a nyitány. A zenei nyitány az, ami átvezeti az utca zajából érkező a koncertterem hangulatára. A nyitány hangolja át a fülünket a zajról a művészi és érzésekkel teli harmóniákra. Ez tesz bennünket késszé arra, hogy befogadjuk a zenét vagy az opera üzenetét.

Az újszövetségi bibliakutatók azt mondják, hogy az imént felolvasott három vers is ilyen bevezető nyitányként szolgál a Zsidókhoz írt levél elején. Ez a pár vers, amit Krisztus-himnusznak is nevezünk, vezet át bennünket az ünnep és vendégségek forgatagából és nyüzsgéséből érkezőket egy más jellegű időbe. Bevezet bennünket az ige az ünnep egy mélyebb formájába: amikor a hétköznapi időből kilépve az üdvösség történetének belső fordulópontjait láthatjuk. Így a mai igénk elkalauzol bennünket Karácsony titkához és mélyéhez: hogy a mi lelkünkben is teljes hangerővel felcsendülhessen a nagy ünnepi zenemű: Isten megváltó munkájának áldása. Hiszen a megváltás titkáról szól az egész Zsidókhoz írt levél: a szerző a templomi helyettes áldozati kultuszt magyarázza és vonatkoztatja Jézus kereszthalálára.

1. Isten szól hozzánk

Igénk szerint Isten már sokszor és sokféleképpen hirdette meg az ember üdvösségét a próféták által. Ezt hallhattuk imént a lekciónban. Gondoljunk csak Ézsaiás próféta szavaira: „A nép, amely sötétségben jár, nagy világosságot lát, a homály földjén lakókra világosság ragyog. Mert egy gyermek születik nekünk, fiú adatik nekünk. Az uralom az ő vállán lesz, és így fogják nevezni: Csodálatos Tanácsos, Erős Isten, Örökkévaló Atya, Békesség Fejedelme!” (Ézsaiás 9,1.5) De akár Mikeás, Zakariás, vagy Jeremiás is eszünkbe juthat. Bálám próféciája a csillagról, Jónás jele, hogy három napig volt a cet gyomrában, vagy Mózes magasba emelt rézkígyója a pusztában: mind-mind az ember megváltásáról szóló igék és történetek, mellyel

át van szöve a zsidó nép története. Ezért tekintünk az Ószövetségre is Isten ihletett igéjeként, mert rajta keresztül Isten szól hozzánk és előre mutat Jézus Krisztusra.

A valaha élt prófétákat nagy becsben tartották Jézus idejében. Abban az időben nem voltak már igaz próféták, kivéve Keresztelő Jánost, így a régi, már elhunyt próféták örök érvényű írásait olvasták újra meg újra. Úgy tekintettek az olvasók a prófétákra, mint eszközökre Isten kezében: akik által valami fontosat mondott el Isten. Ismét egy zenei példával élek: a próféták hangszerek voltak Isten kezében. Átaluk csendülhetett fel az üzenet. Ők csak eszközök voltak: a rezgő húrok, a futamokat játszó levegőoszlopok. Belőlük, a próféták hangjából áll össze az a nagy zenemű, amit Isten üdvtervének nevezünk.

Igénk szerint azonban Jézus születésével valami egészen más történt: nem egy újabb eszköz vagy éppen egy hangszer van előttünk Jézus személyében, hanem az üdvtörténetnek a középponti szereplője: maga a karmester, aki irányítja a muzsikusokat, aki ténylegesen akarata szerint vezényli a zenét. Annyira tömör a Zsidókhoz írt levél imént felolvasott három verses nyitánya, hogy az egész üdvtörténetet magába foglalja. Szó van benne arról, hogy kicsoda a világ örököse, teremtője, hogy ki az aki, szavával fenntartja a mindenséget, aki megtisztít bennünket a bűneinktől. Ő maga a karmester – Isten Fia: a világ megváltója, akinek testet öltését ünnepeljük. Róla, illetve az Ő vezényletével szóltak egykoron a próféták.

2. Kicsoda a Fiú?

Karácsony éppen ezért egyedülálló ünnep: mert arról szól, hogy színre lép végre az, aki mozgatja a szálakat, aki irányítja a zenét. Megszületett és a földön van az, aki ki tudja javítani a hamis hangokat, aki helyrehozza a félreértéseket, aki harmóniát képes teremteni a különböző szólamok között. Ami az Atyáé, az mind az Ő kezében van: ezért nevezi Őt az igénk örökösnek. Jelen volt a világ teremtésénél, hiszen általa, érte és reá nézve teremtetett minden. Az Ő szava, azaz a Bibliánkban is olvasható bölcsessége tartja fent ma is a mindenséget. Ő az, aki kereszthalálával megtisztít bennünket a bűneink következményeitől: helyettünk vállalja a kárhozatot, hogy mi mindig Isten jelenlétében maradhassunk (Zsid 6,19). Ő maga a karmester! Ahogyan külön taps jár a karmesternek a koncert végén, így ölelte is különös hódolattal jelennek meg Karácsonykor Betlehemben először a pásztorok, majd a teremtetett világ jelt adó ujjongását, a csillagot követő bölcsek is.

Azt olvassuk Jézusról, hogy Ő Isten dicsőségének a kisugárzása. Gyökössy Endre magyarázza következőképpen ezt a bibliai képet, amikor a Szentháromságról tanít. Maga az Atya a fényforrás: a mondjuk a Nap. A Fiú nem más, mint a Napnak a világossága. A Szentlélek pedig a Nap melege. Gyökössy Endre találós hasonlata nemcsak a Szentháromságot modellezi le érthető módon, mint fényforrás, fénysugár és hő, hanem érthetővé is tesz Jézus Krisztus születésének az fontosságát.

A csillagászok és optikusok mindig figyelmeztetnek bennünket arra, hogy tilos szabad szemmel a Napba – a fényforrásba nézni. Ezért napfogyatkozás idején szűrő lencsén keresztül szabad szemlélődni, vagy éppen a kivetített árnyékát érdemes nézni az égi jelenségnek. Az a lényeg, hogy közvetlenül a Napot nem tudjuk látni. Ehhez hasonlóan mi sem láthatjuk meg a közvetlenül az Atyát. Az Ószövetségben is minden ember megijedt akkor, ha angyallal

találkozott, mert félt, hogy el kell pusztuljon bűnössége miatt Isten jelenlétében. Mózes is csak hátulról pillanthatta meg az elvonuló Úr dicsőségét a pusztában egy sziklaszirten elrejtőzve. A dicsőség tehát nem más, mint Isten létének a bűnös ember számára is elviselhető megjelenése. Az előbbi példánkkal élve: maga a napsugár: amit már láthatunk, sőt. aminek segítségével képesek vagyunk arra, hogy bármit is lássunk ebben a világban.

Jézus születése ezért fontos, mert kiábrázolja, az ember számára is elérhetővé, megközelíthetővé teszi Istent. Ő Isten dicsőségének a kisugárzása. Sőt: Karácsony titka az, hogy Jézus a betlehemi jászolban mindenki számára elérhetővé vált: a társadalmi ranglétra alján álló pásztorok számára is, de ugyanígy az ókor legfejlettebb tudományos ismereteivel rendelkező bölcsek, tudósok számára is. Isten Jézusban kézzelfogható lett: elérhető, megragadható és követhető. Számunkra is elérhetővé vált Isten Jézus Krisztuson keresztül: legyünk akár gazdagok anyagiakban, vagy tudásban, legyünk akár szegények vagy nincstelenek. Hordozzuk akár gyász, egyedüllét fájdalmát, vagy éppen nyüzsgő boldogsággal elteltet vagyunk. Ezért fontos a Karácsony, mert azt ünnepejük, hogy Isten közel jött hozzánk, legyünk bármilyen helyzetben, vagy legyünk bármennyire bűnösök is: Isten nem elvakítani akar, hanem a dicsőségét meg akarja velünk osztani: ránk ragyogtatja az Ő dicsőségének kisugárzását: Jézus Krisztust és az Ő bűneinket elfedező érdemeit. –

Azonban a Zsidókhoz írt levél nyitánya még egy fantasztikus dolgot mond el a Fiúról: Ő Isten lényének képmása. Első hallásra ugyanazt jelenti ez a mondat, mint az imént magyarázott: hogy Ő Isten dicsőségének a kisugárzása. De ha megvizsgáljuk az eredeti görög szöveget, akkor kiderül, hogy ez a mondat mást is elmond Jézusról. Ő tehát Isten lényének a képmása, az eredeti szöveg viszont így mondja – szó szerint idézem: hogy Ő Isten lényének „karaktere”.

A karakter szó a pénzverésnek volt az egyik szakszava. Ugyanis amikor kivágták a nemesfémből a pénzérméket, akkor utána adtak neki karaktert, azaz a pénzérmének mind két oldalára beleverték annak értéket, vagy a kibocsájtó uralkodó képmását. Ilyen értelemben is, mint egy érmén a domborulat, Jézuson domborul ki, hogy milyen is Isten. Az Ő karakteréből derül ki, hogy milyen az Ő kibocsájtó Ura, az Atya. Amikor tehát Istenről hallunk a templomban, vagy bárhol máshol, hogy Ő jó, igazságos, irgalmas, megbocsájtó, kegyelmes, szerető... ezeket a kijelentéseket mind ellenőrizni tudjuk, hogy igazak-e Jézus Krisztusra. Mert Ő az, aki igazából kiábrázolta földi életében, hogy milyen is valójában Isten karaktere.

Csak két mozzanatot emeljünk ki az életéből: Isten mindennél jobban szeret bennünket, mert az Ő karakterén azt látjuk, hogy kész volt értünk emberré lenni, vállalni a mi betegségeinket, hordozni a mi fájdalmainkat – ahogyan a lekciónban is hallhattuk (Ézs 53), hogy mi ki tudjunk tartani ezekben a helyzetekben. Isten karakteréhez az tartozik hozzá, hogy Ő azonosul a kítaszítottakkal, a szenvedőkkel: egy állatok számára fenntartott helyen látta meg a napvilágot, száműzve a kényelemtől és biztonságtól. Vagy jusson eszünkbe, hogy a golgotai kereszten milyen módon látszik meg Isten karaktere: egyszerre igazságos és kegyelmes. Igazságos, mert halállal és kárhozattal bünteti a bűnt, de egyszerre kegyelmes is, mert mindezt miattunk, helyettünk és érettünk szenved el. Valóban Jézusban ismerhetjük fel mi is a pásztorokkal és a bölcsekkel együtt Isten valódi karakterét.

3. Miénk a Fiú!

A pásztoroknak szóló angyali üdvözlét központi gondolata az, hogy mindez értük történik, Isten személy szerint miattuk is testet öltött, hogy megváltsa őket. „Üdvözítő született ma nektek” (Lk 2,11a) és ez ma is igaz és ránk is igaz: miattunk és értünk született meg Jézus Krisztus. Hogy az Ő személyében a Te életedet is beragyogja az Ő dicsősége. C.S. Lewis az angol irodalmár, apologéta így fogalmazza meg a Karácsony lényegét: „Isten Fia emberré lett, hogy mi Isten gyermekeivé lehessünk.” Azért született, hogy beragyogja az mi életünket az Ő dicsősége.

Meg kell vallanom, hogy idén karácsonykor annyira megragadt engem ez a gondolat, hogy a klasszikus fenyőfa helyett egy ütött kopott létrát díszítettem fel. Hogy miért? Azért, mert Karácsonykor Isten alászállt a mennyből, ha úgy tetszik: lement a pincébe, a sötétbe, hogy onnan felhozza a mi ütött-kopott létra életünket, hogy a friss téli reggelen leporoljon minket és egy meleg szoba közepébe állítson bennünket. Ő az, aki új köntöst is ad nekünk: saját érdemeibe öltöztet fel bennünket, amire mi önmagunktól képtelenek vagyunk. Isten Fia emberré lett, hogy bennünket is az Ő gyermekeivé fogadhasson. Ahogyan a Zsidókhöz írt levél nyitánya mondja: hogy beragyogja az életünket, mert Ő az Atya dicsőségének kisugárzása. Ezért hódolattal és dicsérettel tartozunk a Fiúnak, ahogyan a pásztorok és a bölcsek is hódoltak.

De a hódolat igazi módja nemcsak az ajándékozásban rejlik, hanem mélyebb változásokban. Ahogyan a Fiú kiabrázolja az Atya karakterét, nekünk is az a keresztyéni rendeltetésünk, hogy a mi életünkben is egyre jobban kirajzolódjon rajtunk a Fiú karaktere. Ahogyan Pál fogalmazza ezt meg a Római levélben: „Mert akiket eleve kiválasztott, azokat eleve el is rendelte, hogy hasonlókká legyenek Fia képéhez...” (Róm8,29a) Ha karakteres Istenünk van, akkor a mi életünknek, a mi tetteinknek is karaktert kell ez kölcsönözzön. Ha Ő szerető Isten, akkor lobogjon bennünk is az igazi szeretet. Ha Ő bűnbocsájtó, akkor tudjuk mi is elengedni mások adósságát, vagy éppen saját magunknak megbocsájtani. Persze nem eshetünk abba, a hibába, hogy akkor tökéletesen olyanokká válhatunk, mint Jézus. Nem! Nem erről van szó: azonban az Ő karaktere meg kell határozza a mi életünket is.

Befejezés

Összegzéséként tehát: idén Karácsonykor a próféták bizonyágtétele után végre maga az üdvtörténet karmestere áll előttünk: Jézus Krisztus, az Isten Fia. Ő az üdvtörténet középpontja és mozgatója: vele találkozhatunk ma is, ha átlépünk az ünnepek nyüzsgéséből az Ő idejének az ütemére. Álljunk meg az Ő jelenében, mert Ő teszi elérhetővé, megláthatóvá és követhetővé az Atyát, mert Ő az Atya dicsőségének kisugárzása. Ő az, aki életünk zajában harmóniát tud teremteni. Ő az, aki személyében hordozza az Atya karakterét. Hódolatunk ezért legyen cselekvő, aktív: karakteres hódolat. Az Úr legyen segítségünkre ebben a Szentlélek által! Ámen.

Ráfelelő ének

Imádság

Kegyelmes Édes Atyánk a Jézus Krisztus által! Köszönjük azt, hogy Te valódi ünnepet adsz nekünk, és szeretnél bennünket bevonni a Te dicsőségedbe. Köszönjük, hogy Fiad által Te vagy az, aki áthidalod a közöttünk és közted lévő távolságot. Köszönjük, hogy nyilvánvaló esendőségünk és vétkeink ellenére Te közeledsz hozzánk. Nyisd meg a mi szívünket, hogy teljesen be tudjunk Téged fogadni!

Megváltó Jézus Krisztus Urunk! Te, aki egész földi életedben az Atya lényét testesítetted meg előttünk, köszönjük neked, hogy ismerhetünk és követhetünk téged! Köszönjük, hogy nem félelemmel fordulhatunk hozzád, hanem úgy mint ismerősök. Köszönjük, hogy Isten Fiaként Te azért lettél emberré, hogy mi Isten gyermekei lehessünk. Taníts bennünket a Te karaktereddel, hogy a mi életünkön is visszatükröződjön az Atya dicsősége!

Megszentelő Szentlélek Úr Isten! Áldunk Téged, hogy a történelem során mindig szóltál az emberekhez! Te beszéltél a próféták által, de most is Te szólsz akkor, amikor halljuk vagy olvassuk az ígét! Kérjük, hogy ahogyan egykoron élő és ható volt a Te munkád, ma is munkálkodj közöttünk és bennünk! Te segíts bennünket abban, hogy jó gyümölcsöket teremhessünk egyénileg, de közösségeként is!

Szentháromság, Egy, Örök és Igaz Isten! Rád bízunk a mi gyülekezetünket: kicsiket és nagyokat! Te légy a gyászolókkal, betegekkel! Te légy a magányosokkal, de ugyanúgy az ünnep nyüzsgésében elfáradókkal is! Rád bízunk városunkat, egyházunkat és országunkat! te adj bölcsességet a vezetőinknek! Krisztusért kérünk, hallgass meg minket! Ámen.

Csendes perc

Miatyánk

Áldott az Úr, Jézus Krisztus Atyja, aki a Fiának nevében mondott imádságainkat meghallgatja, aki így tanított bennünket imádkozni:

Mi Atyánk, aki a mennyekben vagy! Szenteltessék meg a te neved! Jöjjön el a te országod! Legyen meg a te akaratod, amint a mennyben, úgy a földön is.

Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma, és bocsásd meg vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek,

és ne vigy minket kísértésbe, de szabadíts meg a gonosztól, mert tied az ország a hatalom és a dicsőség mindörökké. Ámen.

Hirdetések